

VENSTRE

Førsteutkast

Program

Akershus Venstre,
Fylkestingsvalget 2023

Til medlemmer, lokallag og sideorganisasjoner i Venstre, Akershus valgkrets.

Programkomiteen for Venstre i Akershus legger med dette frem førsteutkastet til program for fylkestingsvalget i 2023. Komiteen har tatt med seg gode og viktige innspill fra medlemmer, lokallag, sideorganisasjoner og eksterne samfunnsaktører gjennom høringene som ble arrangert i vår.

Fristen for innspill til dette førsteutkastet er 15. oktober.

Vi håper mange engasjerer seg i debatten om politikken for nye Akershus og kommer med forslag til programmet: Hva mangler, og hva bør endres?

Komiteén vil legge fram sitt endelige forslag til program 1. desember og programmet vedtas av årsmøtet i mars 2023.

Komiteens medlemmer:

- Solveig Schytz
- Hulda Tronstad
- Christina Teige Apuzzo
- Lars Peder Nordbakken

På vegne av programkomiteén

Solveig Schytz

Leder

1 Kjære Akershus-velger

2

3 Som det liberale partiet i Akershus kjemper vi for å gi hvert enkelt
4 menneske størst mulig frihet, samtidig som vi tar vare på naturen og
5 hverandre. Venstre ønsker et inkluderende samfunn der alle gis reelle
6 muligheter til å leve det livet de ønsker og til å ta aktivt del i samfunnet –
7 uavhengig av alder, kjønn, livssyn, funksjonsnivå, seksualitet og bakgrunn.
8 Det er utgangspunktet for dette programmet.

9 Venstre er et utålmodig og samfunnsbyggende parti. Vi vil framover, ikke
10 bakover. Hva det betyr i fylkespolitikken vil du finne konkrete svar på i
11 dette programmet – fra skole og utdanning, klima og miljø,
12 arealplanlegging, samferdsel og næringsutvikling, til folkehelse, tannhelse,
13 kulturminnevern og frivillighet.

14 Etter mange år med omstilling og store endringer er Venstre opptatt av å
15 gi ansatte og ledere i fylkeskommunen ro og forutsigbare
16 rammebetingelser for å gjøre en god jobb. Vi vil derfor unngå uheldige
17 reverseringer og omkamper.

18 Etter dette fylkestingsvalget får vi et nytt Akershus. I en slik situasjon er
19 det viktig med politikere som ser framover og som griper mulighetene til å
20 videreutvikle et Akershus i vekst, som allerede utgjør en viktig del av en av
21 Europas mest moderne og innovative regioner, og som vil gjøre Akershus
22 til et foregangsfylke i klima- og miljøpolitikken.

23 Jo større innflytelse Venstre får i Akershus, desto enklere og billigere blir
24 det å ta miljøvennlige valg i hverdagen.

25 Ved å gi din stemme til Venstre gir du også et bidrag til å utvikle Akershus i
26 en mer bærekraftig, inkluderende og nyskapende retning – og samtidig
27 støtte opp om de liberale verdiene som vi aldri kan ta for gitt.

28

29 Godt valg!

30

31	Innholdsfortegnelse	
32	Vi tar Akershus framover	5
33	Akershus i vekst	5
34	Samarbeid for framtida	5
35	Mangfold og muligheter i Akershus	6
36	En moderne fylkeskommune	6
37	Ta vare på naturen	7
38	Vekst og vern	7
39	Kutte klimagassutslipp og binde karbon	8
40	Rein og levende Oslofjord	10
41	Mer natur	12
42	Friluftsliv og rekreasjon	13
43	Gode samferdselsløsninger binder Akershus sammen	14
44	Kollektivtransport	16
45	Sykkel og gange	18
46	Utdanning for framtida	19
47	Et framtidsrettet arbeids- og næringsliv	22
48	En ledende region på grønn innovasjon	23
49	Tilgang på kunnskap og kompetanse	24
50	Et reiseliv med ringvirkninger	24
51	Landbruk	25
52	Kultur og folkehelse	26
53	Mangfoldig og fritt kulturliv	26
54	Idrett og frivillighet	27
55	Kulturhistorie og kulturmiljø	28
56	Tannhelsetjenesten	29
57		
58		

59 1. Vi tar Akershus framover

60 Venstre vil satse på skolen, ta vare på naturmangfoldet og skape nye,
61 grønne arbeidsplasser. Venstre vil at Akershus skal ha høye ambisjoner på
62 miljø, utdanning, næringsutvikling og omstilling av Norge. Akershus skal
63 gå foran innen innovasjon og utvikling av framtidens utdanning og
64 arbeidsplasser.

65 Venstre mener at fylkeskommunen må ta en tydelig utviklerrolle for at
66 hovedstadsregionen skal lykkes i den internasjonale konkurransen om
67 nyskaping, innovasjon, arbeidstakere, utdanning og kapital.

68 En velfungerende hovedstadsregion er en viktig forutsetning for en
69 bærekraftig samfunnsutvikling som åpner flere muligheter for
70 fremtidsrettet utvikling i fylkets distrikter og tettsteder.

71 Det skal være attraktivt å leve, bo og arbeide i hele Akershus. Venstre vil at
72 Akershus skal være en miljøvennlig, bærekraftig, moderne og innovativ
73 region hvor alle får gode muligheter til å lykkes.

74 Akershus i vekst

75 Akershus og Osloregionen er en region med stor befolkningsvekst.
76 Potensialet for vekst og utvikling er stort samtidig som utfordringene er
77 mange. Venstre vil at hensynet til klima og natur skal være førende for
78 videre utvikling av Akershus, og at Akershus fylkeskommune skal legge
79 FNs bærekraftsmål til grunn for sin virksomhet.

80 Venstre vil ha et levende folkestyre med åpenhet og innsyn i beslutningene
81 som fattes og med flere oppgaver og mer beslutningsmyndighet til
82 kommunene og fylkeskommunene.

83 Samarbeid for framtida

84 For å gi gode tjenester til innbyggerne i hele Akershus og for å bidra til å
85 løse klima- og naturkrisen, må Akershus samarbeide tett med Oslo og
86 andre nabofylker, samt med andre regioner i Europa. Venstre vil at
87 Akershus skal utnytte mulighetene som ligger i internasjonalt samarbeid
88 for å gjøre det enda bedre å leve, bo og arbeide i Akershus, samt for å
89 styrke mulighetene for at innbyggerne og næringslivet i regionen kan bidra

90 til en bærekraftig omstilling av samfunnet og til å bevare naturen og kutte
91 klimagassutslipp i Norge og i verden.

92 Mangfold og muligheter i Akershus

93 Venstre mener at gode og trygge oppvekstsvilkår for barn og unge er det
94 viktigste vi kan prioritere for å sikre alle gode fremtidsutsikter. Utdanning
95 og arbeid er nøkkelen til effektiv forebygging av fattigdom og sosiale
96 skillelinjer i befolkningen. Skole og arbeidsliv er våre viktigste arenaer for
97 inkludering og integrering, samtidig som frivilligheten også spiller en
98 avgjørende rolle. Derfor vil Venstre satse på ungdommen. Venstre vil
99 styrke frivillig sektor og prioritere forebyggende arbeid innen psykisk
100 helse og universell utforming av utdanningssystem og infrastruktur.

101 Venstre vil sikre at det er flere veier til videregående opplæring og
102 fagskoler. Venstre vil at alle skal tilbys valgmuligheter og muligheter til å
103 prøve på nytt, slik at alle gis bedre muligheter til å gjennomføre utdanning
104 og komme i arbeid. Venstre mener vi trenger et utdanningssystem der det
105 er enkelt å videreutdanne seg, eller omskolere seg, til nye jobber og nye
106 muligheter flere ganger i løpet av livet. Venstre vil at Akershus skal være et
107 foregangsfylke i forebyggende folkehelsearbeid, i tett samarbeid med
108 kommunene.

109 En moderne fylkeskommune

110 Fylkeskommunen har i dag ansvar for alt fra videregående skoler, fagskoler,
111 veier og kollektivtrafikk, klima- og miljø, kulturminnevern, folkehelse og
112 tannhelse. Venstre er opptatt av at Akershus fylkeskommune skal levere
113 gode tjenester på alle områder, og at Akershus fylkeskommune skal være
114 en god arbeidsgiver. Etter mange år med omstilling og store endringer er
115 det viktig at de ansatte gis ro og rom til å gjøre en god jobb. Venstre
116 ønsker å bidra til forutsigbarhet for ledelse og ansatte i årene som kommer
117 og unngå uheldige reverseringer og omkamper.

118
119 Venstre vil at Akershus fylkeskommune skal være en god arbeidsgiver der
120 det er attraktivt å være ansatt, og der det satses på kompetanse og
121 moderne, digitale løsninger på alle områder.

122
123
124
125

Venstre vil at offentlige innkjøp skal brukes målrettet for å fremme innovasjon, miljø, etikk og gode arbeidsvilkår.

126 **2. Ta vare på naturen**

127 Akershus har verdifull natur og stort arts mangfold. Naturen har egenverdi
128 og godt fungerende økosystemer er også avgjørende for at vi mennesker
129 skal kunne leve gode liv.

130 Menneskeskapte klimaendringer og tap av natur og arts mangfold er vår
131 tids største kriser. Å kutte klimagassutslipp, bevare natur mangfold og
132 miljø, og forvalte jordens ressurser på en bærekraftig måte er nødvendig
133 for å sikre jorda for generasjonene som kommer etter oss. Dette innebærer
134 også nye muligheter for god livskvalitet og verdiskaping innenfor
135 planetens tålegrense.

136 Det må være enkelt å gjøre miljøvennlige valg i hverdagen, både når det
137 gjelder transport, avfallshåndtering, energi, investeringer og forbruk.

138 Venstre vil at Akershus skal støtte gode løsninger for bærekraftig og
139 fornybar energiforsyning og støtte opp under forskning, innovasjon og
140 næringsutvikling for fornybar-samfunnet og en mer sirkulær økonomi.

141

142 **Vekst og vern**

143 Venstre mener at biologisk mangfold, matjord, strandsonen og kulturarven
144 må bevares for framtidige generasjoner. Sterk befolkningsvekst og
145 utbygging av boliger, fritidsboliger, næringsområder, idrettsanlegg, veier
146 og jernbane legger stort press på naturverdiene. Samordnet regional
147 areal- og transportplanlegging kan redusere reisebehov, stimulere til et
148 godt kollektivtransportsystem og legge grunnlaget for langsiktige og
149 gode avveininger mellom vekst og vern. Venstre vil at Akershus må utvikle
150 hovedstadsregionens bo- og arbeidsmarked i et tett og forpliktende
151 samarbeid med Oslo.

152
153

154 Venstre vil at:

- 155 ● Nedbygging av natur må stanses, og vi må reetablere mer natur
- 156 ● Matjord skal ikke brukes til å bygge boliger, fritidsboliger,
157 næringsbygg og idrettsanlegg
- 158 ● Vi trenger regionale løsninger for masseforvaltning i tett samarbeid
159 med Oslo og andre nabofylker
- 160 ● Arbeidet med samfunnssikkerhet og klimatilpasning må styrkes,
161 blant annet gjennom god samfunnsplanlegging og å redusere
162 vedlikeholdsetterslep
- 163 ● Landbruk, bygg og infrastruktur må tilpasses til et endret klima og
164 mer ekstremvær

165 Kutte klimagassutslipp og binde karbon

166
167 Akershus har sammen med Oslo mesteparten av landets kollektivtrafikk,
168 nullutslippskjøretøyer, innovative bygg og plusshus. Akershus har et godt
169 utgangspunkt for å nå målsetningen om lavutslippssamfunnet og å bli en
170 nullutslippsregion. Samtidig har Akershus forskningsinstitusjoner,
171 kunnskaps- og innovasjonsmiljøer og næringsliv som er verdensledende
172 innen bl.a. fornybar energi og bioøkonomi. Venstre mener at Akershus må
173 utnytte disse fortrinnene og bli et nullutslippsfylke.

174 Norge har i Parisavtalen forpliktet seg til å gjøre store kutt i
175 klimagassutslipp i årene som kommer. Om vi skal nå målene, må
176 klimagassutslippene halveres innen 2030. Innen 2050 må vi ha negative
177 utslipp. En stor del av disse kuttene må skje i Akershus.

178
179 Mesteparten av klimagassutslippene i Akershus kommer fra transport. Mye
180 kommer også fra bygg-sektoren. Derfor må vi legge hovedvekten av
181 arbeidet på å kutte klimagassutslipp der.

182
183 For å kutte klimagassutslipp og lokale utslipp i transportsektoren må vi
184 både sikre at den overordnede planleggingen legger til rette for at mange
185 mennesker bor og arbeider slik at man kan gå, sykle og reise kollektivt til
186 daglige gjøremål og at all transport er utslippsfri. Alle kjøretøy må bli
187 utslippsfrie. Utslippsfri kollektivtrafikk, utbygging av hurtiglodere,
188 fyllestasjoner for hydrogen og biogass må prioriteres. God tilrettelegging

189 for at privatpersoner, kommuner og næringsliv skal velge nullutslipps-
190 kjøretøy og kutte utslipp i bygg er en viktig del av Akershus sitt bidrag til å
191 kutte klimagassutslipp i Norge.

192
193 Venstre vil at Akershus fylkeskommune skal stille klima- og miljøkrav ved
194 alle infrastruktur- og byggeprosjekter og ved innkjøp av varer og tjenester
195 og lage en plan for hvordan Akershus kan bidra til å binde CO2 i jord, myr,
196 plantevekster til mat og fôr, skog og ferdige trematerialer.

197
198
199

Venstre vil at:

- 200 ● Akershus fylkeskommunes forpliktende mål for klimakutt
201 innarbeides i klimabudsjett og klimaregnskap som underlegges
202 revisjon
- 203 ● Beslutninger som tas i Akershus skal måles på bærekraftsmålene og
204 det skal utarbeides årlig bærekraftsrapport for Akershus som
205 rapporterer på FNs bærekraftsmål
- 206 ● Osloregionen og Akershus skal ha utslippsfri transportsektor innen
207 2030
- 208 ● Kollektivtransport i Akershus skal være utslippsfri
- 209 ● Akershus skal prioritere utbygging av energistasjoner med
210 fyllestasjoner for biogass og hydrogen og ladeinfrastruktur for
211 elbiler i hele Akershus
- 212 ● Akershus skal stille nullutslippskrav til alle innkjøp som omhandler
213 transport
- 214 ● Akershus skal være foregangsfylke for klima- og miljøvennlige
215 bygninger og utslippsfrie byggeplasser og anleggsplasser.
- 216 ● Akershus skal fremme bygging med miljøvennlige materialer,
217 eksempelvis tre, i alle nye bygg
- 218 ● Klimagevinsten i rehabilitering framfor riving alltid skal vurderes i
219 fylkeskommunens eiendomsprosjekter
- 220 ● Produksjonen av biogass fra lokale avfallsressurser skal økes og det
221 må stimuleres til at denne tas i bruk i bl.a transportsektoren i
222 regionen
- 223 ● Akershus fylkeskommunes kjøretøy skal være nullutslippskjøretøy
- 224 ● Drosjene i Akershus skal ha utslipps- og miljøkrav ved tildeling av
225 drosjeløyver

- 226 ● Det skal ikke bygges flere nye rullebaner for flytrafikk og flytrafikken
227 skal ikke øke
- 228 ● Akershus skal være en pådriver og samarbeidspartner for å kutte
229 utslippene fra flytrafikken
- 230 ● Det skal installeres solenergi på fylkeskommunens bygningsmasse
231 og Akershus fylkeskommune skal stimulere til økt produksjon av
232 solenergi på alle offentlige bygg i samarbeid med kommunene
- 233 ● Potensialet for økt bruk av solenergi og produksjon av biogass i
234 landbruksnæringa må utnyttes bedre
- 235 ● Fylkeskommunenes eierskap av Akershus Energi skal forvaltes godt
236 og langsiktig, og sikre at energiselskapet er en sterk utviklingsaktør
237 innen fornybar energi
- 238 ● Alle fylkeskommunale virksomheter skal miljøsertifiseres, og alle
239 eiendomsprosjekter i fylkeskommunal regi skal ha passiv- eller
240 plusshus-standard eller tilsvarende og fortrinnsvis bygges i tre
- 241 ● Utdanningen innenfor reparasjoner på områdene søm og
242 tekstilhåndtverk og innen riving og demontering må styrkes med
243 sikte på å øke kompetansen innenfor gjenbruk i byggebransjen
- 244 ● Fylkeskommunale kantiner skal redusere kjøttforbruket og gå over til
245 mer vegetabilsk mat og fisk
- 246 ● Alle byggeprosjekter skal ta hensyn til klimatilpasning blant annet
247 ved å stille krav om lokal overvannshåndtering, f.eks. gjennom økt
248 bruk av grønne tak
- 249 ● Akershus fylkeskommune skal bygge nettverk med regionens
250 næringsliv og offentlige virksomheter som ønsker å fremme grønn
251 verdiskaping og redusere sine klimagassutslipp
- 252

253 Rein og levende Oslofjord

254 Oslofjorden er verdifull natur, en viktig naturressurs og en viktig
255 transportåre og arena for opplevelser og rekreasjon for innbyggerne i
256 regionen. Det haster å ta grep for å sikre en rein og levende Oslofjord for
257 framtida.

258 I løpet av de siste 30 årene har Oslofjorden endret seg dramatisk. Fra å
259 være en fjord full av fisk og sjøfugl, har bestandene av nøkkelarter som
260 torsk og hummer gått ned med over 90 prosent. Heldigvis er det ikke for

261 sent å snu utviklingen, men det krever en storstilt og koordinert
262 redningsaksjon. Venstre vil at Akershus skal gå foran i arbeidet med å ta
263 vare på Oslofjorden, slik at også fremtidige generasjoner får oppleve en
264 levende og rein fjord. Det krever tett samarbeid med nabofylkene,
265 kommunene i Akershus og en sterkere statlig styring av og koordinering av
266 tiltakene og investeringene.

267 Akershus har sammen med Oslo ansvaret for vannforvaltningen av de
268 største vassdragene som har avrenning til Oslofjorden. For å bevare livet i
269 vassdrag og fjorden, må vi sikre at miljøet er godt i vassdragene og vi må
270 hindre erosjon.

271
272 Avløp og avrenning fra landbruket er de to viktigste årsakene til
273 endringene i Oslofjorden. Venstre mener at det må stilles strengere krav til
274 rensing av avløp, og at landbruksnæringa må være en del av løsningen for
275 Oslofjorden.

276 Fylkene og kommunene rundt Oslofjorden må ha et mer forpliktende
277 samarbeid om å redde Oslofjorden.

278

279 Venstre vil at:

- 280 ● Arbeidet med vannforvaltning, å sikre naturmangfold, god
281 miljøtilstand og rent vann i vassdrag og fjorder skal styrkes
- 282 ● Akershus skal ta en lederrolle i for å koordinere innsatsen for
283 Oslofjorden i samarbeid med andre Oslofjord-fylker og kommuner
- 284 ● Avløpsvann skal renses for nitrogen i alle renseanlegg rundt
285 Oslofjorden
- 286 ● Fosfor- og nitrogen må gjenvinnes fra renseanleggene langs hele
287 fjorden og i nedbørsfeltet rundt Oslofjorden, og tas i bruk som
288 innsatsfaktor i landbruket
- 289 ● Tiltak mot avrenning fra landbruket må prioriteres, slik som forbud
290 mot høstpløying og bedre kantsoner mot vann og vassdrag
- 291 ● Tilførselen av plast og annen forsøpling til Oslofjorden skal stanses,
292 blant annet ved mindre bruk av plast og engangsartikler
- 293 ● Det må lages større vernesoner i Oslofjorden der fangst og fiske er
294 forbudt frem til et sunt liv i fjorden er gjenopprettet. Arbeidet må
295 være basert på forskning og skje i dialog med fiskerinæringa.

- 296
- 297
- 298
- 299
- 300
- 301
- 302
- 303
- 304
- 305
- 306
- 307
- 308
- 309
- 310
- For å redusere den totale belastningen på det marine økosystemet bør bunntørling ikke foregå i Oslofjorden.
 - Livet på havbunnen skal styrkes, blant annet ved hjelp av reservater for hummer og fisk, bygging av rev og ålegressenger
 - Tømming av septik fra fritidsbåter i sjøen må forbys og det må bygges flere mottaksanlegg for septik fra fritidsbåter.
 - Småbåttrafikken på Oslofjorden skal på sikt blir utslippsfrie. Akershus fylkeskommunen skal bidra til at de utslippsfrie alternative må bli lettere tilgjengelig for innbyggerne
 - Alle som bor i Akershus skal få bedre tilgang til strandsonen, fjorden og øyene som friområder
 - Akershus fylkeskommune må bistå kommunene i arbeidet med å følge opp ulovlige tiltak i strandsonen
 - Akershus fylkeskommune skal bidra til offentlig sikring av nøkkeleierdommer i strandsonen.

311

312 Mer natur

313 Venstre vil gi naturen og viktige naturtyper som gammel skog og myrer et
314 bedre vern. Vi vil at flere områder skal få et varig vern, og vi vil ha en aktiv
315 forvaltning av de resterende naturressursene i et bærekraftig og langsiktig
316 perspektiv. Kunnskap om naturens muligheter og begrensninger blir
317 stadig viktigere for våre beslutninger på alle nivåer. Venstre vil at alle
318 folkevalgte, næringsliv og innbyggere skal ha lett tilgang til miljø- og
319 ressursdata, slik at det blir enklere å fatte gode beslutninger.

320

321 Venstre vil arbeide for at det offentlige i langt større grad enn i dag skal
322 bidra med egne arealer i varig vernede områder og parker og inngå
323 langsiktige avtaler med private grunneiere om vern.

324

325 Venstre mener at så langt det er mulig må utbygging skje uten at natur og
326 matjord bygges ned. Dersom natur eller matjord blir bygd ned for
327 eksempel ved utbygging av jernbane eller vei, mener vi dette arealet må
328 erstattes med tilsvarende. Mer restaurering av natur er viktig for å lykkes
329 med reell arealnøytralitet.

330

331

332 Venstre vil at:

- 333 ● Vi skal ta vare på det biologiske mangfoldet ved grundigere
334 kartlegging og gjennom aktiv bruk og vern
- 335 ● Vi skal sikre biodiversitet og robuste økosystemer og kjempe mot
336 fremmede arter
- 337 ● Restaurering, vern og skjøtsel av verdifull lokal skog, markaområder,
338 våtmarksområder, fjell- og fjordlandskap som natur- og
339 friluftsområder må prioriteres både i arealpolitikken og i budsjettene
- 340 ● Det skal opprettes flere nasjonalparker, landskapsvernområder og
341 naturreservater. Venstre vil etablere nasjonalpark i Østmarka.
- 342 ● Myr skal vernes mot nydyrking og utbygging, og ødelagte myrer må
343 restaureres. Samtidig må bruken av torv fases ut.
- 344 ● Akershus fylkeskommune skal kartlegge arealer i fylket som er egnet
345 til restaurering, til erstatning for natur og matjord som bygges ned
346 f.eks. i samferdselsprosjekter
- 347 ● Akershus skal ha levedyktig bestand av ulv og andre truede arter
- 348 ● Det må lages en handlingsplan mot villsvin og andre fremmede arter
349 som utgjør en trussel mot natur og landbrukLysforurensning må tas
350 på alvor, og reduseres

351 Friluftsliv og rekreasjon

352 Det er viktig at mennesker kan ha nær kontakt med natur og komme seg ut
353 i det fri for både rekreasjon og for naturens egenverdi. Derfor må vi sikre
354 natur- og friluftsområder – også i bynære områder. Bygging av
355 fritidsboliger og tilhørende infrastruktur kommer ofte i konflikt med
356 verneinteresser. Det trengs derfor en mer koordinert utvikling av
357 hytteutbyggingen. Venstre ønsker å stimulere hyttedelingsordninger og
358 tettere fritidsbebyggelse. Venstre vil bevare unike høyfjellsområder og
359 strandsonen og kysten vår for allmennheten.

360

361 Venstre vil at:

- 362 ● Flere skal få oppleve, bli kjent med og bli glad i naturen gjennom
363 friluftslivFriluftslivet må få en større plass i kommunal og regional
364 planlegging. Akershus fylkeskommune skal samarbeide tett med
365 kommunene i Akershus for å hindre nedbygging av natur, sikre at
366 natur- og friluftsområdene i regionen henger sammen på tvers av

- 367 kommunegrenser og at det blir flere lommer av grøntstruktur i
368 allerede bebygde områder
- 369 ● Akershus og nabofylkene må ha et forpliktende samarbeid om
370 regional planlegging av reiseliv og fritidsbebyggelse
 - 371 ● Friluftslivsorganisasjonene skal få god og forutsigbar støtte
 - 372 ● Markaloven og marka-grensene bør utvides, og det må etableres
373 langsiktige utbyggingsgrenser mot natur og friluftslivsområder
374 utenfor områdene som er dekket av markaloven.
 - 375 ● Alle kommuner skal ha et aktivitetsråd for å fremme friluftsliv,
376 folkehelse og lavterskel aktivitetstilbud
 - 377 ● Sti- og løypenett skal tilrettelegges og videreutvikles
 - 378 ● Flere elver og bekker som i dag ligger i rør skal åpnes opp
 - 379 ● Det bør tilrettelegges for flere parselhager i bynære strøk

380

381 **3. Gode samferdselsløsninger binder Akershus** 382 **sammen**

383 Folk i Akershus må ha muligheter til enkelt å forflytte seg mellom jobb,
384 skole, venner og fritidsaktiviteter. Frihet til å bevege seg er vesentlig for
385 enkeltmennesket og en forutsetning for at næringsliv og arbeidsmarkedet
386 skal virke og utvikles. Akershus skal innen 2030 ha nullutslipp fra
387 transportsektoren. Det krever innsats i et fylke i sterk vekst, både når det
388 gjelder utviklingen av vei og kollektivløsninger, men også planleggingen av
389 bo- og næringsarealer. En god samferdselspolitikk skal fungere godt både
390 for næringsliv og miljø og for menneskene som bor i fylket vårt.

391
392 Utfordringene er mange: Trengsel på veier og i kollektivsystemet i deler av
393 fylket, og mangel på kollektivtilbud, innfartsparkeringer og dårlig
394 vedlikeholdte veier i andre områder. Hele regionen er generelt dårlig
395 tilrettelagt for syklende.

396
397 Venstre har som mål å øke trafikken innen sykkel og gange i byområdene
398 og i tettstedene og øke kollektivreisene mellom tettstedene. Det betyr
399 bedre tilrettelegging for sykkel og gange i byer og tettsteder.

400 Kollektivtrafikken skal være attraktivt, effektivt og billig. Utslippsfrie
401 løsninger på sjøen utgjør et uutnyttet potensial for frakt av folk og gods for
402 å redusere belastningen på veien.

403
404 Venstre vil ikke støtte store nye motorveitbygginger inn mot Oslo og
405 andre byer og tettsteder hvor det er køproblemer, dersom nye veier øker
406 biltrafikken. Vi vil kreve høye rushtidsavgifter og prioritering av
407 kollektivtrafikk på eventuelle utbygginger. God byutvikling og fortetting
408 rundt kollektivknutepunkt skal skape gode kollektivknutepunkter og skape
409 grunn for trafikkvekst innen sykkel, kollektiv og gange. Venstre vil
410 prioritere kommuner og tettsteder som fortetter rundt
411 kollektivknutepunkter og bidrar til god byutvikling når det skal investeres i
412 ny infrastruktur og kollektivtilbud.

413

414

415 Venstre vil at:

- 416 ● Utviklingen av Akershus skal være basert på en samordnede areal og
417 transportplanlegging der jernbanen er ryggraden i
418 transportsystemet. Den overordnede planleggingen må skje i et
419 forpliktende samarbeid med Oslo og andre nabofylker
- 420 ● Akershus skal jobbe aktivt for å realisere en ny og raskere
421 jernbaneforbindelse mellom Oslo og Stockholm og en raskere
422 jernbaneforbindelse mot Gøteborg og København
- 423 ● Transport av gods skal flyttes fra vei til sjø og bane. Det innebærer en
424 utvikling av utvikling av havnene i regionen
- 425 ● Akershus skal innen 2030 oppnå 10 % reduksjon av
426 personbilkilometer i byene og tettstedene og nullvekst i biltrafikken
427 i resten av fylket
- 428 ● Miljødifferensiering av bompenger skal øke omleggingen til
429 nullutslippsløsninger for både tunge og lette kjøretøy
- 430 ● Akershus fylkeskommune skal tilby lading for elbiler på minimum 10%
431 av egne parkeringsplasser
- 432 ● Utbyggingen av sykkelinfrastruktur skal gå raskere, inkludert god
433 sykkelparkering ved offentlige bygg og naturlige knutepunkt
- 434 ● Ha en åpen holdning til mikromobilitet som kan bidra til redusert
435 behov for bil og kollektiv.

436 Kollektivtransport

437 Det skal være enkelt og billig å reise kollektivt. Dersom kollektivtrafikken
438 skal være konkurransedyktig, må den være lett tilgjengelig, gå ofte, være
439 effektiv og ha lav pris. Venstre er opptatt av å holde prisene på
440 kollektivtrafikk nede, og vil særlig prioritere lave priser til barn og unge.

441
442 Kollektivtrafikk med tog, bane, buss og båt er et felles gode. Både
443 InterCity- strekningene mot Lillehammer, Tønsberg og Halden samt
444 Ringeriksbanen og Bergensbanen og lokaltog-strekningene
445 Spikkestadbanen, Gjøvikbanen, Hovedbanen, Kongsvingerbanen,
446 Østfoldbanens østre linje og Kongsbergbanen er ryggraden i
447 transportsystemet på Østlandet.

448
449 Det øvrige kollektivtilbudet må utvikles sammen med togtilbudet i
450 regionen slik at buss, bane, båt og tog fungerer godt sammen. Det krever
451 også gode kollektivknutepunkter der det er enkelt å bytte
452 transportmiddel. Vi må sikre god fremkommelighet i trafikken for bussene
453 inn til kollektivknutepunktene.

454
455 Venstre mener Akershus må være en pådriver for innovasjon og utvikling i
456 kollektivtrafikken, slik at de reisende kan få stadig mer sømløse og smarte
457 kollektivreiser.

458 Venstre ønsker en satsing på fjorden, som transportåre, med utslippsfrie
459 båter. Det kan bidra til å løse de store trafikkproblemene og vil være en
460 avlastning på veisystemet for Oslo og Akershus, med mindre trafikk, bedre
461 luft og bedre fremkommelighet.

462
463 Digitalisering endrer måten vi reiser på. Det muliggjør på en annen måte
464 enn i dag at kombinerte reiser med ulike transportmidler som gange,
465 sykkel, bil/drosje og kollektivtrafikk både kan planlegges og prises samlet,
466 som mobilitetstjenester (Mobility as a service, MAAS).

467
468 Det stiller krav til Akershus som eier av Ruter og til Ruter som
469 hovedtilbyder av kollektivtransport i regionen. Venstre vil at
470 mobilitetstjenester må prises slik at det lønner seg å reise kollektivt, både
471 for enkeltpersoner og for familier.

472

473 Venstre vil at:

- 474 ● Det skal være effektivt, attraktivt, enkelt og billig å reise
475 kollektivtKollektivtrafikktilbudet skal utvides og videreutvikles.
- 476 ● Et mer sømløst og fleksibelt billettsystem for all kollektivtrafikk på
477 hele Østlandet skal gjøre det lønnsomt å reise kollektivt også om
478 man bare reiser noen dager i uka, for eksempel ved at enkeltbilletter
479 automatisk omgjøres til periodebilletter når det lønner seg for
480 brukeren
- 481 ● Kollektivtrafikken skal treffe innbyggernes behov bedre ved hjelp av
482 digitalisering og bedre mulighet for bestilling av transport
- 483 ● Lave billettpriser for barn og unge må prioriteres. Vi vil sikre retten til
484 gratis skoleskyss og rimelig ungdomskort for alle ungdommer.
- 485 ● Skoleskyssen til elever både i grunnskolen og videregående skole
486 skal tilpasses slik at den fungerer godt også for barn som går på
487 skolefritidsordning (SFO) og elever som av ulike grunner har lengre
488 skolehverdag.
- 489 ● Elever i videregående skole som har rett på skoleskyss skal få
490 mulighet til å utvide skoleskyss-kortet til et ordinært ungdomskort
491 for en rimelig penge.
- 492 ● Kombinerte reiser med gange, sykkel, bil/drosje og kollektivtrafikk
493 kan planlegges i samme reiseplanlegger og kunne kjøpes i samme
494 billettssystem eller abonnementsordning
- 495 ● Alle nye bygg-og utviklingsprosjekter skal inneholde løsninger for
496 sykkel- og kollektivtrafikk.
- 497 ● Bussen skal ikke stå i kø sammen med bilene, derfor må vi sikre
498 bussens framkommelighet ved å bygge kollektivfelt inn til byene der
499 dette er mulig, og prioritere buss framfor bil på eksisterende veier
500 der det er nødvendig.
- 501 ● Fylkeskommunen skal få vei- og skiltmyndighet som gjør det lettere
502 å prioritere buss og tilrettelegging for sykkel, samt lavere
503 fartsgrenser nær skolerT-banenettet i Oslo og Akershus skal
504 forsterkes ved å bygge Fornebu-banen, ny baneløsning på nedre
505 Romerike med tverforbindelse i Groruddalen, ny T-banetunnell
506 gjennom Oslo og en mulig forlengelse av Kolsåsbanen
- 507 ● Ruter, Brakar og Østfold kollektivtrafikk bør slås sammen til et felles
508 kollektivselskap for Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold.

- 509 ● Akershus skal overta bestilleransvaret for lokaltogtrafikken på
510 Østlandet slik at tilbudet på tog, bane, buss og båt og veier med god
511 bussframkommelighet kan planlegges samlet slik at de utfyller
512 hverandre
- 513 ● Båttrafikken på Oslofjorden skal utvikles som et godt supplement til
514 tog og buss. Det betyr utvidelse av eksisterende ruter og nye
515 båttruter på Oslofjorden.
- 516 ● Spleiselaget for store kollektivinvesteringer skal utvides både ved at
517 staten bidrar mer, og ved at grunneiere/eiere av eiendom som får
518 stor verdiøkning av sin eiendom som følge av utbyggingen bidrar mer
519 enn i dag til finansiering av store kollektivutbygginger Bompenger
520 skal gå til drift og investeringer i kollektivtrafikk og sykkelveier i
521 Oslopakke 3.
- 522 ● Elbiler og utslippsfrie tunge kjøretøy beholder fordelene i
523 bomringen

524

525 Sykkel og gange

526 At flere går og sykler i hverdagen er bra for den enkelte og god
527 samfunnsøkonomi. Det vil også bidra til forbedret luftkvalitet, mindre støy
528 og reduserte klimagassutslipp.

529 Venstre vil at Akershus skal være foregangsfylke for tilrettelegging for
530 syklende og gående. Venstre vil arbeide for at sykkel kan erstatte bil i
531 hverdagen for flere i mange områder i Akershus. Samtidig må vi prioritere
532 trafiksikkerhet særlig på strekninger som er skolevei. Trygg
533 sykkelparkering og god skilting er viktig for økt sykkelbruk i hverdagen.

534

535

536 Venstre vil at:

- 537 ● Akershus skal få på plass et godt regionalt sammenhengende
538 sykkelveinett.
- 539 ● Sykkelveiene skal ha god drift og godt vedlikehold hele året
- 540 ● Trafiksikkerhetstiltak og bygging av gang- og sykkelveier på
541 strekninger som er skolevei skal prioriteres
- 542 ● Tettsteder og byområder med stort potensial for økt sykling skal
543 prioriteres med gjennomgående sykkelruter

- 544
- Sykkelvegnettet kan bygges av ulik kvalitet for å optimalisere
- 545 pengebruken.
- Legge til rette for deling av mobilitetsløsninger på sparkesykkel,
- 546 sykkel, bil og båt
- 547

548

549 **4. Utdanning for framtida**

550

551 Hvert år går flere tusen ungdommer ut av videregående opplæring uten å

552 ha oppnådd studiekompetanse eller fagbrev. Det er en stor utfordring for

553 hver enkelt ungdom, men også for samfunnet. 500.000 voksne i Norge har

554 ikke fullført videregående opplæring. Det har store konsekvenser for den

555 enkeltes liv og deltakelse i arbeidslivet.

556

557 En viktig del av løsningen på de fleste utfordringene vi står overfor er

558 kunnskap. Kunnskap gir folk større muligheter til å ta egne valg. Kunnskap

559 utjevner sosiale forskjeller slik at alle får likere muligheter.

560 Kunnskap skaper arbeidsplasser, nye produkter og tjenester, løser

561 klimautfordringer og pandemier. Kunnskap er også den beste måten å

562 bekjempe utenforskap på, gjennom å gi enkeltmennesker bedre

563 muligheter til å bestemme over egen framtid.

564

565 Dyktige lærere er det viktigste for å sikre opplæring av god kvalitet på alle

566 skoler. Selv om vi har gjennomført et stort løft for videreutdanning av

567 lærere de siste årene, tar norske lærere fortsatt mindre etter- og

568 videreutdanning enn lærere i andre land. Derfor trenger vi et nytt lærerløft.

569

570 Vi ser gjerne flere lærere med ulik fagbakgrunn, og vi vil sikre at eleven har

571 kvalifiserte lærere i all undervisning. Vi vil gi flere lærere det

572 kompetansepåfyllet de trenger og øke lærernes lønn.

573

574 Vi vil sikre åpenhet om lærernes fagkompetanse ved hver enkelt skole, og

575 vi vil sørge for at eksisterende fagkompetanse hos lærere tas i bruk til

576 beste for elevene.

577

578 Vi vil gi elever på videregående skoler mer valgfrihet. Motivasjonen hos
579 elevene er høyere i de fagene de selv har valgt. Elever er forskjellige og
580 trenger mer valgfrihet i hverdagen. Vi ønsker færre timer til kjernefag for å
581 gi mer tid til programfag, og vi vil innføre en modulbasert fagvalgordning
582 på videregående skole. En modulbasert ordning vil gi friere valg på tvers av
583 fagområder og tradisjonelle studieløp. Samtidig vil vi sikre at det finnes en
584 allmenndannende kjerne som er felles for alle studielinjer. Dette vil også
585 åpne for kombinasjoner med for eksempel landslinjer, toppidrett og ulike
586 yrkesfag. Vi vil også gjøre det lettere for den enkelte skole å opprette egne
587 valgfag.

588
589 Vi vil at alle, både ungdom og voksne, skal ha rett til å fullføre videregående
590 opplæring og at det skal bli lettere å ta ny eller mer videregående
591 utdanning senere i livet. Samtidig bør flere skoler tilby vekslingsmodellen.
592 Det vil gjøre det lettere å kombinere praktisk arbeid og teori på
593 yrkesfagslinjene og åpne for at alle elever kan få praktisk erfaring med
594 faget sitt fra første trinn. Vi vil også gjøre det mulig for yrkesfagelever å ta
595 flere fagbrev. Vi mener videre at det må finnes ulike løp med større
596 fleksibilitet innenfor yrkesfagene.

597
598 Det systematiske arbeidet for å sikre at alle som ønsker det får læreplass
599 må styrkes. Samtidig må vi sikre at elever som av ulike grunner ikke får
600 læreplass får et mye bedre tilbud enn i dag. De må få bedre oppfølging og
601 et likeverdig tilbud som gjør at de kan fullføre utdannelsen sin på en god
602 måte.

603
604 Venstre vil øke lærlingtilskuddet, fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger
605 og øke rådgivingskompetansen til fylkeskommunene for opplæring og
606 oppfølging av bedrifter som ønsker å ta imot lærlinger.

607
608 Vi mener at elevene selv skal få bestemme hvilke skoler de kan søke på.
609 Derfor vil vi arbeide for fritt skolevalg i hele landet, også på tvers av
610 fylkesgrenser.

611
612 Fraværsgrensene fungerer dårlig for de elevene som sliter mest. Vi vil
613 fjerne den nasjonale fraværsgrensen i videregående opplæring. Dersom
614 fraværsgrensen videreføres, ønsker vi å jobbe for å gjøre fraværsgrensen
615 mer fleksibel og gi mer rom for skjønn til læreren og skoleledelsen.

616 Vi mener at det skal være rom for flere friskoler. Friskoler med viktige
617 fagtilbud eller ulike pedagogiske opplegg gir mer mangfold og valgfrihet
618 for elevene. I tillegg gir det viktig inspirasjon og utgjør et godt supplement
619 til det offentlige skoleverket.

620

621 Vi vil legge til rette for at fylkeskommuner kan innføre tilbud til elever som
622 ønsker å oppnå en kombinasjon av studiekompetanse og fagopplæring.

623

624 Vi vil at prinsippet om tidlig innsats og forsterket opplæring også skal
625 gjelde i videregående opplæring. Slik kan elever som ønsker å ta imot et
626 slikt tilbud, gis bedre muligheter til mestring og fullføring. Elever med svak
627 faglig bakgrunn fra grunnskolen har høy sannsynlighet for å falle fra i
628 videregående. Derfor vil vi ha en ordning med frivillige innføringsfag, og vi
629 ønsker også flere tilbud i overgangen mellom ungdomsskole og
630 videregående for dem som har behov for det.

631

632 Vi vil gi fylkeskommunene ansvaret for å legge til rette for desentralisert
633 høyere utdanning og etterutdanning tilpasset lokale behov. Det kan gjøres
634 i samarbeid med de videregående skolene. Det må følge nødvendige
635 midler med dette overførte ansvaret.

636

637 Venstre vil at:

- 638 ● Elever skal få større valgfrihet i videregående skole
- 639 ● Det skal være et bredt videregående opplæringstilbud i alle regioner
640 slik at elevene kan gå på en skole i nærheten av hjemmetNettbasert
641 undervisning kan brukes som supplement til ordinær undervisning
642 for å sikre bredde i fagtilbudet og valgfrihet for elevene ved alle de
643 videregående skoleneUtdanningstilbudene innen yrkesfag må
644 styrkes i hele Akershus og vi må fortsette å løfte yrkesfagenes status
- 645 ● Yrkesfaglige utdanninger skal ha oppdatert og godt utstyr
- 646 ● Elever i videregående skoler i Akershus skal ha fritt skolevalg:
647 Venstre vil ha inntakssystem for videregående opplæring som sikrer
648 økt valgfrihet for elevene, men også sikkerhet for at reiseveien ikke
649 skal bli urimelig lang, og at inntakssoner ikke deler opp kommuner
- 650 ● Det skal bli lettere for elever i Akershus å søke skoleplass i andre
651 fylkerLærerne på de videregående skolene i Akershus skal ha gode

652 tilbud om etter- og videreutdanningLærerne i Akershus skal ha gode
653 arbeidsforhold og godt arbeidsmiljøElever som trenger det skal få
654 tilbud om forkurs og tilrettelagt opplæring i overgangen mellom
655 ungdomskole og videregående skole

- 656 • Det skal være enkelt for voksne som helt eller delvis mangle
657 videregående opplæring å få fullført fagbrev eller
658 studiekompetanse, med økt satsing på fagbrev for voksne og
659 opplegg og undervisning tilrettelagt for deres livssituasjon.
- 660 • Opplæringskontorene skal styrkes, og det må settes større krav til
661 oppfølging av lærlingene gjennom læretida
- 662 • Fagskolen i Viken skal opprettholdes og videreutvikles
- 663 • bygge opp en ny fagskoleavdeling på øvre Romerike
- 664 • De videregående skolene i Akershus skal fortsette og videreutvikle
665 samarbeidet med universitetene, høyskolene og vitensentrene i
666 regionen.

667

668 **5. Et framtidsrettet arbeids- og næringsliv**

669 Akershus utgjør sammen med Oslo en av de mest innovative
670 næringsregionene i Europa, med Stockholm- og København-regionene
671 som naturlig sammenligningsgrunnlag. Næringslivet i Akershus er variert
672 og preges i økende grad av tjenesteytende næringer og høyt spesialiserte
673 kompetansebedrifter.
674

675 Akershus er en vekstregion som er kjennetegnet ved lav arbeidsledighet
676 og tiltrekker seg stadig flere mennesker og kompetanse. Antall nyetablerte
677 foretak i Akershus har vist en økende trend i perioden 2014-2021. I følge
678 NHO's Kommune-NM 2021 rommet Akershus 5 av landets 20 mest
679 næringsvennlige kommuner.

680 Akershus har spesielle forutsetninger for å skape næringsutviklende
681 samspill med fylkets universitets- og kompetansemiljøer innen
682 bioteknologi, energiteknologi og IKT, samt med Oslos
683 spisskompetansemiljøer innen forskning og innovasjon på helseområdet.

684 En ledende region på grønn innovasjon

685 Venstre har høye ambisjoner for videreutviklingen av Akershus som et
686 internasjonalt konkurransedyktig innovasjonsfylke som leder an i det
687 grønne skiftet. Vi er oss bevisste at de aller fleste nye arbeidsplassene i
688 næringslivet skapes i nye, unge og hurtigvoksende bedrifter. Det betyr at
689 vi legger stor vekt på å tilrettelegge for et mangfold av gründere og
690 jobbskapere og vil sikre at alle fylkeskommunale oppgaver og roller
691 samspiller på en måte som styrker det private, markedsrettede
692 næringslivet gjennom å ta bort stengsler og åpne nye muligheter for privat
693 initiativ, kunnskap og kapital.

694

695 Venstre vi at:

- 696 ● Akershus skal støtte aktivt opp om det private initiativet for å
697 etablere en ny hurtigtogforbindelse mellom Oslo og Stockholm på
698 under 3 timer, for å knytte Akershus og Oslo tettere til Stockholm-
699 regionens internasjonalt orienterte innovasjons- og
700 kompetansemiljøer
- 701 ● Fylkeskommunens rolle som oppdragsgiver innen regionale
702 forsknings- og utviklingsprogrammer, i regi av Norges
703 forskningsråd, skal videreutvikles og styrkes
- 704 ● Den innovasjonsforsterkende rollen som fylkeskommunen spiller
705 som innkjøper av varer og tjenester, med særlig vekt på grønne og
706 innovative anskaffelser, skal styrkes vesentlig
- 707 ● Fylkeskommunens rolle som dialogpartner og katalysator for
708 næringsrettet erfaringsutveksling, nye ideer og innovativt samspill
709 mellom næringer, bedrifter og kompetansemiljøer i Akershus, må
710 styrkes og videreutvikles
- 711 ● Næringslivet i Akershus skal få tilgang til en bedre infrastruktur for
712 pilotering og testing av nye teknologiløsninger innen det grønne
713 skiftet, i nært samarbeid med Oslo og andre nabokommuner
- 714 ● Eierskapspolitikken for Akershus Energi skal gjennomgås med sikte
715 på å ta ut et større utbytte i perioder med ekstraordinært høye
716 strømpriser og overskudd, som kilde til å forsterke fylkets rolle som
717 kapitalforsterker og investor for oppstartsselskaper og tidlig
718 vekstfase for innovative virksomheter innenfor det grønne skiftet.
719 Det er en forutsetning at dette ses i nær sammenheng med Akershus

720 Innovasjonsfond og ikke skal gå på bekostning av Akershus Energis
721 investeringer i videreutviklingen av egen kjernevirksomhet

722

723 Tilgang på kunnskap og kompetanse

724 Den største og gjennomgående utfordringen for næringslivet i Akershus er
725 manglende tilgang på kompetent arbeidskraft. Utfordringen gjelder de
726 fleste næringer, fra reiseliv til høyteknologi.

727 Venstre vilat:

- 728 ● Videre utbygging av en fremtidsrettet transport- og digital
729 infrastruktur i hele Akershus skal gjøre arbeidsmarkedet i Akershus
730 og Oslo mer integrert og lettere tilgjengelig for flere
 - 731 ● Fylkets utdanningstilbud skal dimensjoneres bedre i samsvar med
732 næringslivets behov og styrke fagutdanningen og investeringer i
733 utstyr til yrkesfaglig utdanning, samt sikre og styrke
734 læreplasstilbudet
 - 735 ● Fylket skal arbeide for å styrke tilbudet og innsatsen på
736 bedriftsintern opplæring og kompetanseutvikling gjennom BIO-
737 midlene i Norges forskningsråd
 - 738 ● Entreprenørskapsopplæringen skal styrkes innen videregående
739 opplæring og fagutdanning i samarbeid med Ungt Entreprenørskap
 - 740 ● Fflere skal inkluderes i arbeidslivet og stimuleres til å stå lenger i
741 jobb
- 742

743 Et reiseliv med ringvirkninger

744 Reiselivet i Akershus sysselsetter mange tusen ansatte innen hoteller og
745 overnatting, restauranter og spisesteder, kulturtilbud, opplevelser og
746 attraksjoner. Men reiseliv er også mye mer. Det er også et utstillingsvindu
747 for Akershus i møte med besøkende fra både Norge og andre land.

748 Reiselivsnæringene skaper også positive ringvirkninger for kulturlivet,
749 møtevirksomhet og bidrar til å gjøre det mer attraktivt å leve, bo og drive
750 næring i Akershus. For mange lokalsamfunn bidrar også reiselivet til styrke
751 befolkningens opplevde livskvalitet og identitetsfølelse.

752 For Venstre er det viktig at utviklingen av Akershus som
753 reiselivsdestinasjon fremover skjer på en måte som er bærekraftig, så vel
754 økonomisk som sosialt og miljømessig. Fylkets transporttilbud bør i størst
755 mulig grad være utslippsfritt og gjøre det lett å ferdes på kryss og tvers av
756 Akershus på en klima- og miljøvennlig måte.

757

758 Venstre vil at:

- 759 ● Reiselivsnæringen skal ha gode rammebetingelser for bærekraftig
760 fornyelse og utvikling
- 761 ● Det skal legges til rette for flere utslippsfrie og kollektivbaserte
762 reiselivsopplevelser
- 763 ● Regionen skal markesføres aktivt både nasjonalt og internasjonalt
- 764 ● Fylket skal fremme mangfoldige attraksjoner som skaper gjensidige,
765 positive ringvirkninger, slik at besøkende ønsker å bli værende
766 lenger og sitter igjen med en mer helhetlig og attraktiv
767 reiselivsopplevelse
- 768 ● Fagskoletilbudet innenfor reiselivsbaserte fag og emner skal styrkes
769 og videreutvikles

770 Landbruk

771 Akershus er et viktig landbruksfylke med en stor del av Norges
772 kornproduksjon og med mye skog. Bøndene i Akershus produserer mat
773 nært store markeder, og potensialet for mer småskala vareproduksjon og
774 direktesalg er stort. Samtidig har landbruket i Akershus andre utfordringer
775 enn i resten av landet, f.eks. knytta til rekruttering og med et veldig stort
776 press mot nedbygging av matjord. Venstre mener at for å øke norsk
777 selvforsyning bør en større del av landbruksproduksjon vris mot matkorn
778 og grønnsaker, og beiteressurser bør utnyttes mer. Venstre vil at klima-
779 miljøhensyn og dyrevelferd skal være førende for den utviklinga i
780 landbruket.

781

782 **6. Kultur og folkehelse**

783 Mangfoldig og fritt kulturliv

784 Kultur og kulturuttrykk fyller menneskers liv med mening og innhold.
785 Kulturlivet er en viktig forutsetning for et godt samfunn, og en viktig
786 forutsetning for at åpne demokratiske samfunn skal fungere. Derfor er
787 investering i kulturlivet en viktig investering i demokratiet og i mennesker.

788 All kultur er også ytring. Et åpent og liberalt samfunn legger til rette for alle
789 ytringsformer. Kultur fremmer livskvalitet og menneskelig vekst. Teater,
790 museer, bibliotek og andre kunst- og kulturinstitusjoner er arenaer for
791 dannelse og offentlig meningsutveksling. Ved å delta i kulturlivet får vi
792 erfaringer og kunnskap som gir oss forståelse om samfunnet.

793 Kulturlivet er også en viktig bidragsyter og samarbeidspartner i
794 næringsutvikling. Venstre vil legge til rette for økt samarbeid på tvers av
795 fagområder og næringer.

796 Venstre mener det offentlige har en demokratisk forpliktelse til å støtte
797 kulturlivet. Venstre vil sikre kulturens uavhengighet ved å legge til rette for et
798 mangfold av finansieringskilder.

799 Biblioteket er en sentral samfunnsaktør. Det er en inkluderende arena som er
800 gratis og åpen for alle. Venstre ønsker at biblioteket også kan fungere som en
801 "digital allmenning" i et moderne samfunn, der innbyggere og næringsliv har
802 tilgang til digitale møteplasser.

803 Vi vil sikre alle tilgang til den digitale infrastrukturen, enten du bor i by eller
804 bygd. Slik kan institusjonen utvikles for økt deltakelse i samfunnet,
805 integrering, gi økt kunnskap og dannelse. I Akershus finnes en rekke scener,
806 institusjoner og kompetansesentre innen teater, dans, film, visuell kunst og
807 musikk. Venstre er opptatt av at disse må sikres både utviklingsmuligheter,
808 god og forutsigbar økonomi og egnede lokaler, og at dette må skje i et
809 forpliktende samarbeid mellom staten, fylkeskommunen og kommunene og i
810 samarbeid mellom institusjonene.

811

812 Venstre vil at:

- 813 ● Flere barn, unge og voksne skal få gode kulturopplevelser der de bor
- 814 ● Fylkesbiblioteket og lokale bibliotek skal ha gode rammebetingelser
- 815 og utviklingsmuligheter
- 816 ● Bibliotekene skal ha høy kvalitet, god tilgjengelighet, gode tjenester
- 817 og bredt tilbud
- 818 ● Både profesjonelle aktører og amatører skal ha gode
- 819 rammebetingelser i kulturlivet
- 820 ● Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken skal
- 821 styrkes
- 822 ● Kulturinstitusjonenes evne og mulighet for publikumsutvikling og
- 823 egeninntjening skal styrkes
- 824 ● Fylkeskommunale skolebygg skal være tilgjengelige for det lokale
- 825 kultur- og organisasjonslivet både på ettermiddager i hverdagen og
- 826 til overnatting i helgene
- 827 ● Talentutviklings-satsingene innen musikk, dans, teater og visuell
- 828 kunst i samarbeid mellom kulturskolene, de videregående skolene,
- 829 folkehøgskolene, høyskoler kompetansemiljøer de knytter til seg
- 830 skal videreutvikles og styrkes
- 831 ● Akershus teater, Museene i Akershus (Mia), scener og kunstsentrene
- 832 i Akershus skal videreutvikles og ha gode og forutsigbare
- 833 økonomiske rammebetingelser og egnede lokaler
- 834 ● Museenes forsknings- og formidlingskompetanse skal styrkes
- 835 ● Det skal utarbeides en handlingsplan for å redusere
- 836 vedlikeholdsetterslepet i fylkets museer og arkiver
- 837 ● Regionale arkivinstitusjoner og forvaltningen av den historiske arven
- 838 i Akershus skal styrkes.

839 Idrett og frivillighet

840 Frivilligheten er en bærebjelke i det norske kulturlivet. Halvparten av
841 befolkningen i Norge engasjerer seg i ulike former for frivillig arbeid, og
842 det gjør at Norge har et levende organisasjonsliv. Gjennom frivilligheten
843 får vi et bredere og mer mangfoldig tilbud som bidrar til utvikling av
844 kreativitet og skaperkraft. Idretten er en sentral del av frivilligheten, og å
845 legge til rette for idrett og fysisk aktivitet er en viktig forutsetning for god
846 folkehelse. Samtidig er det viktig til å stimulere idretten til å åpne for nye

847 former idrett for å favne flere av Vikens innbyggere. Dette ved å kombinere
848 nye idrettsformer, slik som E-sport med tradisjonell trening. Venstre vil at
849 det skal være enkelt å være frivillig, og at frivilligheten må være fri, ikke
850 styres politisk. Venstre vil at Akershus skal skape gode arenaer og former
851 for samarbeid med frivilligheten, på frivillighetens premisser.

852 Venstre vil at:

- 853 ● Frivillige organisasjoners arbeidet med inkludering og integrering
854 skal støttes
- 855 ● Frivilligheten og frivillige kulturaktører, festivaler og andre lokale
856 kulturinitiativ skal sikres økte, forutsigbare og ubyråkratiske
857 støtteordninger
- 858 ● Breddeidrett skal ha gode rammevilkår. Akershus fylkeskommune
859 skal legge til rette for lokale idrettsanlegg/flerbrukshaller og bidra til
860 bygging av regionale idrettsanlegg
- 861 ● Akershus fylkeskommune skal støtte utbyggingen og utviklingen av
862 lokale og regionale turløyper og andre tiltak som fremmer friluftsliv

863 Kulturhistorie og kulturmiljø

864 Historien og kulturarven vår er en viktig del av kulturen, og
865 fylkeskommunen har et stort ansvar for kulturminnevernet. Historien
866 utfordrer oss og øker kunnskapen vår om samtiden. Museer,
867 arkivinstitusjoner, bygningsvernsentre og kulturarvsinstitusjoner er
868 sentrale brikker i kulturtilbudet i Norge, og i Akershus. Her formidles
869 viktige sider ved kulturhistorien. Venstre vil sikre mangfoldet gjennom en
870 offensiv satsing på arkiv og muséer, i tillegg til det frivillige og offentlige
871 kulturminnevernet. Da må vi utvikle gode ordninger som motiverer til å
872 bevare eksisterende kulturminner og ivareta nye arkeologiske funn på en
873 måte som gjør at også framtidige generasjoner får glede av
874 kulturhistorien.

875 Den frivillige innsatsen innenfor formidling og bevaring av vår felles fortid
876 gjennom historielag og mange frivillige organisasjoner er helt avgjørende.
877 Venstre vil styrke støtten til disse. Riktig og godt vedlikehold av gamle og
878 verneverdige bygg er bra både for klima- og miljø, for å ta vare på

879 kulturminneverdier, og for å skape nye arbeidsplasser. Venstre vil styrke
880 Akershus bygningsvernsektors arbeid med å øke kompetansen om
881 antikvarisk vedlikehold og motivere til godt vedlikehold av verneverdige
882 bygninger.

883 Venstre vil at:

- 884 ● Akershus fylkeskommunenes arbeid med kulturminnevern skal
885 styrkes
- 886 ● Kulturminnevern skal være en ressurs i arbeidet med by- og
887 tettstedsutvikling
- 888 ● Samarbeidet mellom lokale, regionale og nasjonale kultur- og
889 vernemyndigheter skal styrkes
- 890 ● Bevilgningene til kulturminnefondet og regionale støtteordninger
891 skal økes slik at flere private eiere kan få tilskudd til å sette i stand
892 verneverdige eiendommer
- 893 ● Små og verneverdige håndverksfag trenger særskilte ordninger for å
894 sikre rekruttering, god gjennomføring av læretida og fagbrev. Det
895 krever et nasjonalt og nordisk samarbeid om utdanningstilbud og
896 om rekruttering av lærebedrifter
- 897 ● Akershus skal føre årlig regnskap med tap av kulturminneverdier og
898 sette mål for å begrense dette

899 Tannhelsetjenesten

900 Fylkeskommunen har ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten. Venstre
901 vil at tannhelsetjenesten i Akershus skal ha høy kvalitet og være lett
902 tilgjengelig for innbyggerne i Akershus.

904 Venstre vil at:

- 905 ● Godt forebyggende tannhelsearbeid må priorieres
- 906 ● Tannhelsetjenesten i Akershus skal ha høy kompetanse, tilstrekkelig
907 ressurser og moderne utstyr
- 908 ● Tannhelsetjenesten skal være lett tilgjengelig for innbyggerne
- 909 ● Nye modeller for økt tilgjengelighet og forebygging, f.eks at
910 tannpleier kan reise ut til skoler og institusjoner bør testes ut i ulike
911 deler av Akershus